

1 MT300 – MĚNOVÁ TEORIE A POLITIKA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Věřitel poslední instance

Mechanismus pomoci ohroženým bankám

Struktura

Věřitel poslední instance a regulace bank

Věřitel poslední instance v širším pojetí

Subjekty a formy pomoci

Zdroje pomoci

Věřitelé předposlední instance

Centrální banka jako věřitel poslední instance (I)

Centrální banka

Regulace a dohled bank

Základní součásti:

*Vstup do bankovníctví
Základní povinnosti bank
Povinné pojištění vkladů
Věřitel poslední instance*

Banka bank

Operace s bankami:

*Vkladové operace
Platební a zúčtovací operace
Operace s cennými papíry
Úvěrové operace*

Centrální banka jako věřitel poslední instance (II)

Věřitel poslední instance *v širším pojetí*

Mechanismus pomoci ohroženým bankám

*Podpora zdraví, bezpečnosti a důvěryhodnosti
bankovního systému*

Neúvěrová forma pomoci

Jiní příjemci pomoci (nebankovní instituce)

Jiný věřitel (stát, specializovaná instituce)

Subjekty a formy pomoci ohroženým bankám

Jiné banky

Úvěrová pomoc, odkoupení aktiv

Centrální banka

Úvěrová pomoc, garance na vklady, nenávratná pomoc

Specializovaná (státní) instituce

Odkoupení aktiv, návratné převzetí aktiv, nenávratné převzetí aktiv a závazků

Stát (státní rozpočet)

Převzetí závazků a pohledávek, kapitálová dotace, odkoupení akcií, odpis potenciálních ztrát, úvěrová pomoc, garance na vklady, sanace aj.

Vzájemné kombinace uvedených možností

Zdroje pomoci pohroženým bankám

Zdroje pomoci

Banky a další tržní subjekty: *soukromé peníze*

- + Tvrdá pravidla pomoci (pokles morálního hazardu)
Žádný dopad na peníze daňových poplatníků
- Omezené zdroje

Stát a státní instituce: *rozpočtové peníze*

Nejméně vhodné - použití nutné omezit na bankovní krizi:
„zisk“ může být spojen s pozdějším prodejem
dříve odkoupených akcií

Centrální banka: *peníze centrální banky*

- + V zásadě nevyčerpatelné zdroje (limity: cíle měnové politiky)
- Vhodné ↔ Bagehotovy zásady

Věřitelé předposlední a poslední instance

**Věřitelé předposlední instance:
Obchodní a další banky („klub solidarity“)**

Úvěrová pomoc na základě (gentlemanské) dohody,
často iniciované centrální bankou;
Centrální banka se na pomoci může spolupodílet.

Věřitel poslední instance: Centrální banka

Úvěrová i neúvěrová pomoc.